

СЕКЦІЯ 8. ПОСТАТІ. ПОДІЇ

Гуменюк Г.Б., к.біол.н., доцент, доцент кафедри загальної біології та методики навчання природничих дисциплін,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

ГРУБІНКО В.В. – БІОЛОГ І ВИКЛАДАЧ

Василь Васильович Грубінко [1, 2] працює у системі вищої освіти з 1981 року, в 1981-1982 рр. в Тернопільському державному педагогічному інституті, у 1983-1997 рр. – в Чернігівському державному педагогічному інституті ім. Т.Г. Шевченка, з вересня 1997 року – в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка. Стаж науково-педагогічної роботи у закладах вищої освіти IV рівня акредитації – 33 роки. Кандидатську дисертацію після перебування на посаді стажиста-дослідника захистив у 1989 році. Займав посади асистента та доцента кафедри хімії Чернігівського державного педагогічного інституту ім. Т.Г. Шевченка. У 1995 році, перебуваючи у докторантурі Інституту гідробіології НАН України, достроково захистив докторську дисертацію з спеціальностей 03.00.16 – гідробіологія та 03.00.04 – біохімія, після чого у 1995-1997 рр. працював завідувачем кафедри біології Чернігівського державного педагогічного інституту імені Т.Г. Шевченка, у 1999 році отримав вчене звання професора кафедри загальної біології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Кафедру загальної біології, з 2013 року – загальної біології та методики навчання природничих дисциплін, В. В. Грубінко очолює з 1997 року. Сьогодні кафедра забезпечує підготовку фахівців спеціальностей «біологія», «хімія», «екологія та охорона навколишнього середовища» за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавр, спеціаліст, магістр та здійснює підготовку докторів і кандидатів наук з спеціальності 03.00.17 – гідробіологія. Викладає такі навчальні дисципліни: «Гідробіологія, іхтіологія та аквакультура», «Загальна екологія», «Екосистемологія», «Екотоксикологія» для студентів освітніх ступенів «бакалавр» і «магістр» та «Структурно-функціональні особливості

організації природи», «Досягнення, проблеми та перспективи сучасної біологічної науки» для здобувачів освітньо-наукового рівня «доктор філософії». Постійно удосконалює їх методичне забезпечення, впроваджує нові освітні технології. Керівник освітньо-професійної програми підготовки докторів філософії з спеціальності 091 Біологія. За час перебування на посаді завідувача кафедри сприяв підвищенню наукового потенціалу викладачів. Сьогодні в колективі працює 12 викладачів, 3 штатних працівники НДС, з них 3 мають науковий ступінь доктора та 10 кандидата наук.

У науковому доробку Грубінка В. В. понад 400 публікацій. Він є автором та співавтором 6 монографій, включно: Концепція шкодочинності в екології (Тернопіль-Київ : Вектор, 2008. 144 с.), Принципи організації та функціонування біо-, еко- систем (Тернопіль, 2010. 112 с.), Екосистема зарегульованої водойми в умовах урбонавантаження: на прикладі Тернопільського водосховища (Тернопіль : Вектор, 2013. 201 с.), Біосоціальна еволюція, середовище і сталий розвиток (Тернопіль, 2016. 192 с.), Механізми підтримання гомеостазу нітрогену та його вторинне використання у гідроекосистемах. Монографія. / І. Л. Суходольська, В. В. Грубінко. (Київ: Кондор, 2019. – 191 с.); більше 40 монографій та навчальних посібників з проблем вищої освіти: Вища освіта України і Болонський процес (Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2004. 382 с.), Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (Тернопіль, 2005. 272 с.), Basic principles of the development of higher education of Ukraine. Part 3. (Київ-Тернопіль, 2006. 181 с.), Болонський процес у фактах і документах (Сорбонна-Болонья-Саламанка-Прага-Берлін-Берген) (К.: Дельта, 2007. 52 с.), Вища освіта України і Болонський процес. Навчальна програма (К. : Дельта, 2007. 24 с.) та ін., більше 240 статей у фахових наукових виданнях та більше 50 наукових праць у закордонних виданнях, що мають міжнародні індекси цитування (<https://orcid.org/0000-0002-4057-9374>; Author ID: 6602740475; Web of Science ResearcherID I-7918-2018; https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=a8wqMoAAAAAJ&view_op=list_works).

З 1997 року засновник і керівник науково-дослідної лабораторії екотоксикології та біомоніторингу, членами якої досліджуються проблеми “Використання і регуляція функціонування водних організмів в природних та модельних умовах”.

Основні напрямки досліджень:

- дослідження молекулярно-метаболических механізмів адаптації водних організмів до екстремальних факторів середовища та їх регуляція;
- дослідження токсикорезистентності водних організмів у трансформованому водному середовищі і біоіндикація його забруднення;
- регуляція метаболізму у водоростей і водних рослин з метою отримання біологічно активних речовин;
- дослідження біохімічних механізмів участі біополімерів і мембранних

структур в адаптації водяних тварин і рослин до дії токсикантів;

- адаптивні реакції прісноводних екосистем до дії сполук важких металів та поліютантів.

З 1995 року В.В. Грубінко керував виконанням дванадцяти науково-дослідних тем за державним замовленням та на госпдоговірних засадах.

Під керівництвом В. В. Грубінка здійснюються наукові дослідження докторанти, аспіранти та студенти, з 1997 року під його керівництвом захищено 4 докторських та 26 кандидатських дисертацій для потреб в кадрах Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка, інших закладів вищої освіти та установ НАН України. Був учасником міжнародних конференцій в Україні та закордоном. Працює у двох спеціалізованих радах із захисту дисертацій. Член редколегій у трьох наукових журналах, заступник головного редактора журналу «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія біологія». Є членом чотирьох вітчизняних та двох закордонних наукових товариств, Дійсний член Екологічної академії України (2000), з 2001 року по даний час – віце-президент Гідроекологічного товариства України. З 2002 року член науково-технічної ради МОН України (секція 15. Біологія, біотехнологія, медицина), експерт та член (2006-2011, з 2017) ДАК МОН України (секція «Освіта»), член Громадської ради з питань вищої освіти МОН України (2005-2007) та робочих груп МОН України із супроводу Болонського процесу (2003-2011 рр.).

За внесок у розвиток освіти і науки Грубінка В. В. нагороджено «Почесною грамотою Верховної Ради України» (№ 490, 2004), знаком «Відмінник освіти України» (Наказ №452 від 07.07.1996), «Почесною грамотою МОН України (№107271, 2003), відзнаками Тернопільської обласної державної адміністрації та Тернопільської обласної ради (2005, 2008, 2015, 2016), міжнародною відзнакою «Соросівський професор» (1998).

Список використаних джерел

1. Арсан О. М. Грубінко Василь Васильович // Енциклопедія сучасної України : у 30 т. / ред. кол. І. М. Дзюба [та ін.] ; НАН України, НТШ, Координаційне бюро енциклопедії сучасної України НАН України. — К., 2006. — Т. 6 : Го — Гю. — 712 с. : іл.
2. Дем'янова І. Грубінко Василь Васильович // Тернопільський енциклопедичний словник : у 4 т. / редкол.: Г. Яворський та ін. — Тернопіль : Видавничо-поліграфічний комбінат «Збруч», 2004. — Т. 1 : А — Й. — С. 424.

Смук Н.Р., методист відділу менеджменту, координації та комунікації методичних служб, Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти,

Черняк В.М., д-р біол.н., професор, завідувач кафедри змісту і методик навчальних предметів,